

9.) Agentom, ki ponujajo razno blago, naj se zabrani kupcijsko občevanje z zasebniki. Agentje naj smejo ponujati svoje blago samo pri trgovcih.

10.) Obrtnik sme izvrševati le tista dela, za katera ima dokaz svoje sposobnosti. Vsa druga dela mora dati izvršiti zato vsposobljenim mojstrom. Trgovci ne smejo jemati mere, če nimajo vsposobnostnega spričevala za krojaški obrt.

Omeniti je pa, da socialisti niso stavili nobenega teh predlogov ali pa podpirali. Njim ni na tem, da se kmalu delavcem pomaga, temveč ljudi le tolažijo na boljše čase v bodoči socialni državi, kar je pa seveda vse še jako dvomljivo, kajti vse razmere se ne dajo presukati. Sedaj pa socialisti delujejo naravnost na uničenje samostojnega obrtništva.

Kmetijstvo.

Državni zbor in kmetijstvo.

Že prestolni govor navaja, da bode novi državni zbor imel se pečati tudi z vprašanjem, kako pomoči propadajočemu kmetijstvu. Veselo je pa tudi, da ne samo vlada, temveč tudi poslanci sami obračajo pozornost na kmetijski stan. Stavili so namreč takoj v začetku nove zakonodajne dobe naslednje predloge glede kmetijstva:

1.) Prepove naj se, da bi smeli veleposestniki nakupovati kmečka posestva; vzlasti se pa mora prepovedati dobičkaželjno nakupovanje kmečkih posestev s tem namenom, da bi se potem razkosala in posamni deli z ogromnim dobičkom prodajali. Tudi s tvornicami bi ne smela biti združena kmečka posestva.

2.) Da se omogoči zadrugam vspešno delovanje, se mora ustanoviti državna zadružna banka. Država naj dá ti banki vsako leto večjo svoto denarja. Posodi naj ji izprva do 10 milijonov gld. po 4 odstotke. Ta banka naj bi dajala svoj denar na posodo raznim zadružnim zvezam.

3.) Zasebne zavarovalnice, katere imajo velikanski dobiček, naj se popolnoma odpravijo, ustanove naj se pa deželne zavarovalnice, pri katerih se bode moral vsakdo zavarovati. Tako bode dobiček doma ostal, ne pa romal kakor doslej celo v tuje države.

4.) Sedaj ima velike križe in silne stroške, kadar oče sinu, zakonski tovarišu itd. prepušča kako posestvo. To zlasti hudo zadene manjše posestnike. Zato se je stavil tudi v tem oziru predlog, po katerem bi se breme zelo olajšalo. Ako je posestvo vredno le do 1000 gld., naj bode popolnoma prepisnine prosto. Da pa država preveč ne pogreša teh dohodkov, naj pa borzo bolj pritisne.

5.) Za vinorodne kraje je posebno pomenljiv predlog, naj se izdelava nova postava, kako vinogradnikom ravnati. Da dobe vinogradniki lažje brezobrestna posojila, naj država pripomore vsaj s tolikim prispevkom, kolikor daje dežela. Vinogradi naj se ne obdačijo višje, kakor navadno polje, ker imajo vinogradniki vedno večje stroške s škrop-

ljenjem. Izda naj se stroga postava zoper ponarejanje vina, sedanja naj se odpravi.

6.) Tisoč in tisoč marljivih kmetov leto za letom izgublja svoja posestva radi silnih dolgov. Tudi na ceno pridelkov ti dolgovi zelo vplivajo, kar zlasti težko zadeva še zadolžene posestnike. Zato naj vlada čim preje izdelava načrt, kako bi se razbremenila posestva teh dolgov, oziroma da bode smela le država posojati z intabulacijo na posestva.

Predlogi v prid kmetijstva seveda izvirajo od desnice zbornice poslancev. Nemški liberalci se za kmeta le tedaj zmenijo, kadar so volitve. Žal, da ne smemo gojiti prevelicih nad. Tudi novi državni zbor še nima pravega smisla za potrebe kmeta trpina. Bati se je, da se bode veliko govorilo, pa malo storilo.

O zlaganji zemljišč.

(Konec.)

Predlog, katerega imam čast tu zagovarjati v imenu upravnega odseka, pa bode, ako ga visoka zbornica sprejme, našel prav ugodna tla, ker je po zagotovilu visoke vlade ona pripravljena, iz svoje inicijative priti pred visoko zbornico s takim predlogom, in prepričan sem, da imamo, ako bo visoka zbornica danes pritrdila predlogu upravnega odseka, in se ta stvar izroči deželnemu odboru, naj ta stori potrebne korake, gotovo v prihodnjem zasedanju že predloži predlogo visoke vlade z načrtom dotičnega zakona.

Zadeva, kakor sem poprej omenjal je eminentne važnosti za one kraje, v katerih se je parcelacija v obilni meri zvršila, in prepričan sem, — če bi se jedenkrat izvršila komasacija v kaki občini je s tem tudi zabranjeno ali takorekoč onemogočeno daljno novo razkosavanje zemljišč, kajti, ako ima že kdo skupaj veliko zemljišče, ne bode se toliko hitro odločil, da bi ta ali oni kos proč prodal, mej tem, ko pri sedanjih razmerah srce posestnikovo ni tako navezano na dotične majhne parcele, ako je posestvo razkosano na take majhne kosce. Vsekakor se posestva pred komasacijo morejo smatrati kot bolj mobilne, kakor pa posestva po novi uravnavi. Z izlaganjem bi se torej omejilo obilno prenašanje posestev iz jedne roke v drugo.

Umestno se mi pa vidi, pri tej priliki omeniti tudi to, da se lahko ugovarja: Saj sedaj se združenje zemljišč vrši tudi lahko, akoravno nimamo zakona, treba samo da se posestniki oglasijo in to prostovoljno store.

Gospoda moja, to ni tako. Ako se komasacija izvrši po zakonu, imamo one udobnosti, da se prenos v zemljiško knjigo lahko tako zgodi, da se posamezne parcele naravnost zamenjajo in če so bile prej obremenjene, se bremena kar na novo pridobljene parcele preneso. Pri prostovoljnem izlaganju pa se breme ne odpravi tako, da bi novo zemljišče prevzelo dolg, ampak vse ostane, kakor je bilo prej, mej tem, ako se komasacija izvrši po zakonu, dotična parcela nič več ne ostane individuum, ka-